

י' בשבט תשפ"ג, 1.2.2023

גיליון מס' 831

פרשת בשלח

הנפילה מההתלהבות אל השגרה

מאת שמעון שורק, שדה אליהו*

לקבלת דף פרשת שבוע בווצאפ (קבוצה שקטה) – לחצו [כאן](#)

בפרשת בא עם ישראל יוצא ממצרים, רואה ניסים ואז מגיע השיא – קריעת ים סוף. שירה אדירה פורצת באופן ספונטני בין משה לבין העם בהרמוניה נפלאה, השפחות זוכות למראות א-לוהים שאפילו נביאים לא זכו להן, ומרים הנביאה יוצאת למחולות עם הנשים.

בלי ספק מדובר על אירוע מכונן של התלהבות אדירה. השאלה היא כמובן - איך ממשיכים הלאה?

התורה מספרת "וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם" (שמות טו, כב). הדרשן החסידי אולי הרדיקלי ביותר במאה ה-19 - המי שילוח (רבי מרדכי יוסף מאיז'ביצא 1800-1854) מתרגם את ההליכה הזו למצב קיומי שמוכר גם לנו: "ואח"ז הלכו שלשת ימים ולא השפיע להם הש"י שום התחדשות, וזה 'לא מצאו מים', היינו שלא מצאו שום תשוקה וחשק ונפל דעתם מאוד מזה". אחרי מכות מצריים, הגיע השבוע של היציאה עצמה, ופתאום לא קורה כלום במשך שלושה ימים וכתוצאה מכך שלא התרחש שום דבר מרגש, עם ישראל שרוי בחוסר חשק. וכך, במשפט אחד, הסיפור ההיסטורי, ויחד איתו השיפוטיות שלנו כלפי דור המדבר, הפכו לתיאור מוכר של המציאות שלנו.

אז מה עושים במקרה של יובש דתי?

איך חוזרים לשגרה אחרי חגים?

איך קמים לעבודה ביום ראשון לאחר שבת מלאה בתפילות נוסח קרליבך, שיעורים מרתקים וזמירות נלהבות בסעודה?

התורה מספרת "וַיִּזְרְחוּ ה' עֵץ" (טו, כה) – כי יש יתרון גדול לעץ. יש לו שורשים עמוקים ויכולת עמידה. אנחנו רצים וקופצים, מתעייפים ומחפשים ריגושים בלי הרף, ולעומתנו - העץ יודע לעמוד במקום ולגדול. האם זו המשמעות של קבלת עול?

תפקיד העץ הספציפי הזה הוא "וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם" (טו, כה) וכלשון המדרש - "עשה את המר מתוק".

הרבי מאיזביצ'ה קושר את ההמתקה הזו עם המשך הפסוק, הנראה לכאורה כבלי קשר - "שם שם לו חק ומשפט" (שם, שם), עם ציון דברי חז"ל שבמרה עוד לפני מתן תורה, קיבלנו שלוש מצוות – שבת, פרה אדומה ונצטוונו על הדינים. המצוות האלה הפכו את המרירות של השגרה המייבשת, למשהו מתוק.

השבת מלמדת אותנו שיש עבודת קודש באי-עשייה, בנחת וברוגע.

הפרה האדומה מרמזת לטהרה האפשרית גם במצב שנראה כהיפך

ואחרונים חביבים – הדינים, הם שמעידים על חשיבות המסגרת, כדבריו "היינו שלא תחשבו עוד בכל פעם לדחוק את השעה לזכות לכל זה הטוב, כי כל זה צריך להיות בסדר שיהיה נקבע בלב בלי שום שינוי". משמעות המשפט היא ריסון עצמי, הבנה שבהנחלת אידיאלים ורצונות אסור לרוץ מהר מדי, שצריך לקחת בחשבון מגוון שיקולים ובעיקר, לשמור על הסדר הקבוע בלב.

אנו קוראים על העץ הממתק של מרה לקראת ט"ו בשבט.

אם נודה על האמת אמנם "השקדיה פורחת" אבל היא די בודדה, רוב העצים עדיין בשלבי התעוררות משינת החורף. היינו יכולים לתהות למה לציין את "חג לאילנות" עכשיו ולא לחכות עד לתחילת האביב עם הפריחה הגדולה (כמובן שהלכתית התקופה נקבעה בגלל שאין עכשיו וניתן להבחין בין פירות עונה זו לבאה אחריה, אך רגשית השאלה קיימת).

אולי זה המסר של ט"ו בשבט. העץ נראה רדום ומת, כמו התיאור של עם ישראל בשלושת הימים (!) שאחרי קריעת ים סוף.

אבל האמת היא הפוכה. בתוך העץ יש כוח של חיים אדירים העומדים לפרוץ החוצה. אם רק נחכה, מהגזע היבש נראה את הבלבוב, הפריחה ואת הפירות המתוקים.

*לעילוי נשמת אורי בר שלום ע"ה חבר שדה אליהו שהמתיק את שגרת היום יום במאור פנים, במילה טובה ובחכמה

שמעון שורק חבר שדה אליהו. נשוי לתמר, אבא וסבא. בוגר בנ"ע אנגליה וישיבות הקבה"ד בעין-צורים ובמעלה גלבוע. מתנדב כרב מחתן במיזם החופות של צהר. עובד בתחום מערכות המידע הקיבוציים בחברת מקסופט שעל שפת הכנרת, ומלמד תורה בקיבוץ ובמסגרות שונות.

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il